

Управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації
Полтавська філія Державної академії статистики, обліку та аудиту
Головне управління статистики у Полтавській області
Державна податкова адміністрація у Полтавській області
Полтавське обласне управління Національного банку України
Полтавський університет споживчої кооперації
Полтавська державна аграрна академія

МАТЕРІАЛИ

Регіональної науково-практичної конференції

*Сучасні проблеми статистики, бухгалтерського обліку, аудиту та шляхи їх
удосконалення в ринкових умовах господарювання*

18-19 травня 2005р.

Полтава 2006

Сучасні проблеми статистики, бухгалтерського обліку, аудиту та шляхи їх удосконалення в ринкових умовах господарювання. Матеріали Регіональної науково-практичної конференції, 18-19 травня 2005р. - Полтава: Тираж, 2006.

Друкується за рішенням навчально-методичної ради економічного факультету Полтавської філії Державної академії статистики, обліку та аудиту від 10.04. 2006р., протокол №4.

Редакційна колегія:

Шемет П.Г. – кандидат педагогічних наук, доцент, заступник начальника управління освіти і науки Полтавської облдержадміністрації;

Хотетовська О.Б. – директор Полтавської філії Державної академії статистики, обліку та аудиту ;

Бугайченко Т.Л. – начальник головного управління статистики в Полтавській області;

Опри А.Т. – доктор економічних наук, професор ПДАА;

Шейко С.В. – кандидат філософських наук, професор ПДАА

Рецензенти:

Верига Ю.А. – кандидат економічних наук, професор;

Фесенко Д.М. – кандидат економічних наук, професор

Відповідальний за випуск:

Мушкіна К.Є. – декан економічного факультету Полтавської філії Державної академії статистики, обліку та аудиту

До збірника увійшли праці докторів, кандидатів наук, викладачів, докторантів, аспірантів та молодих науковців, які досліджують актуальні проблеми статистики, бухгалтерського обліку, аудиту та шляхи їх удосконалення в ринкових умовах господарювання на Україні.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за їх зміст і форму викладення.

- Полтавська філія Державної академії статистики, обліку та аудиту 2006
- Полтавська Державна аграрна академія 2006
 - Полтавський університет споживчої кооперації 2006
 - Колектив авторів 2006

аналітичного розв'язання проблеми; умінні рішення проблеми шляхом висування, обґрунтування і перевірки статистичної гіпотези; перевірки вірогідності одержаних результатів, а отже і об'єктивності висновків.

Лекції і навчально – методична література для магістерського рівня повинні нести в собі наукове творче мислення автора (лектора), його відношення до того, що подається для вивчення - захищає він це, чи спростовує. Отже якість поданого матеріалу в повній мірі залежить від рівня наукової роботи викладача, його уміння критично підходити до стандартних уявлень, якими насичена навчальна література. Важливою умовою викладання навчального курсу для магістрів є творчий підхід. Лекція повинна мати проблемний характер, бути якісно новою за формою і змістом і відповідати сучасним науковим ідеям.

С.В. Шейко

*кандидат філософських наук, доцент,
завідувач кафедри філософії та соціології
Полтавської державної аграрної академії*

ПОШУКИ ВИРІШЕННЯ ДІЛЕМИ „ВЛАДА-ЗНАННЯ" В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

В історичному контексті реформи в освіті відбуваються постійно. Вони здійснюються в різні культурно-політичні епохи, властиві майже кожному століттю і розрізняються в залежності від прийняття загальної мети, ідеї, конструкта освіти та її практичного ствердження. Процеси реформування освітянської діяльності не можуть бути тимчасовими, швидкоплинними, а їх причини скоріше стосуються не лише удосконалення змісту освіти та впровадження новітніх педагогічних

технологій, а насамперед, якісної зміни всієї сукупності суспільних відносин відповідного типу розвитку соціальної реальності. Реформа - це завжди створення нового порядку.

Необхідність в реформі виникає з двох причин, на думку іспанського філософа-освітянина XX ст. Хосе Ортеги-і-Гаесета, або через „порушення в прямому значенні цього слова, тобто через поодинокі випадки хибного застосування добрих правил", або через те, що „зловживання трапляються так часто чи й постійно, стають такі звичайні або й схвалюванні, що вже навіть не можуть називатися зловживаннями"[с.68]. Тому, саме проти останніх варто спрямовувати реформи. Але ж сам процес реформування освіти буде достатнім, знайде практичне втілення і загальне схвалення в разі твердого визначення місії, ідеї інституції освіти та вирішення протиріччя „влада-знання" в процесі становлення громадянського суспільства в Україні.

У добу глобалізації освіта зазнає якісної трансформації, відбувається ослаблення ролі національної держави. Найактуальнішими протиставленнями пізнього модернізму, на думку сучасного польського соціолога освіти Марева Квека, стали „міжнародна інтеграція" чи „національна дезінтеграція", „глобалізація" чи „внутрішня соціальна стабільність". Питання про зменшення ролі національної держави „перегукується з питанням про соціогуманітарні наслідки глобалізації, завершення доби модерну, кінець історії, „смерть інтелектуала"" та зникнення національних освітянських інституцій [с.270].

Завершення соціально-культурного, політичного проекту модерності торкаються обох сторін співвідношення „влада-знання", оскільки, як знання, так і влада сучасної національної держави змінюють свою конфігурацію. Становлення національної освіти збігається в часі із поживавленням національних рухів, зростанням значення національної держави, сприянню появи національне свідомих індивідів - громадян націоналістичних держав. На цьому ґрунті здійснюється відомий альянс між модерними знаннями та модерного владою, що втілюється в освітянській інституції.

Проте, в умовах глобалізації слабне роль національної держави як політичного, культурно-освітняського проекту, відбувається справжній тектонічний зсув у відношеннях влади і освіти. Регуляторною ідеєю Просвітництва була раціональність, згодом у Шлеєрмахера та Гумбольдта нею стає духовна культура, освіта, що постійно самокультивується в „особі суб'єкта національної держави" [с. 274]. Після двох сторіч панування в царині культури традиційна соціальна місія освітянської інституції як продовження національної держави раптом стала предметом дискусії. Великий культурно-освітняський проект модерності крок за кроком виживає себе. Знову постає питання: на що має орієнтувати регуляторна ідея освітньої діяльності, знову зупинились в пошуках сучасного принципу існування

Сучасний політолог освіти Енді Грін доводить, що в „постнаціональну добу" система національної освіти стає „мертвою, анахронічною, недоречного, раптом втрачає свій сенс" [с. 275]. Сучасні проблеми освіти сягають набагато глибше, торкаючись проблем публічного сектору суспільства. Сьогодні перегляд держави відбувається у двох площинах: з погляду сучасної національної держави та сучасної соціальної держави.

У випадку вищої освіти загальний напрям реформ, що визначили уряди цілого світу за величезної підтримки супранациональних організацій спрямовані, як зазначав теоретик освіти Марек Квек, на „запровадження пожиттєвої освіти для кожного, якнайширший доступ до знань за помірну плату, інтенсивне навчання у закладах, що фінансово незалежні та постійно зорієнтовані на ринок. Така

тенденція розвитку сьогодні очевидна повсюди і відповідає співвідношенню влада/знання, себто стосункам між модерною національною державою та модерним Університетом" [с.278]. Гармонія між національною державою та освітянськими інституціями тривала доти, доки у рівновазі перебували модерні „форми влади та знання".

Жахливим явищем процесу відчуження влади від освіти стала немилосердна логіка споживацтва, що породила ідею „блискучої освіти" у

найкоротші терміни, котра межує з фактами корупції та хабарництва в освіті. Мета такої освіти: постачати привабливий продукт за помірковану ціну, „забезпечити суспільство добрим товаром за його гроші". Отже, національна свідомість вже не відіграватиме головної ролі у соціальному житті технологічно розвинутих держав, а національна ідентичність не буде головним цементувальним чинником для суспільства пізнього модерну. Духовне життя мешканців раціональної національної держави став підпорядкованим принципам споживацтва та корисливості освітянської діяльності.

Пошуки нової парадигми освіти та її інституцій безперечно пов'язані з ідеалами цивільного суспільства, але як здійснити складний перехід від національних до громадянських ідеалів? М. Квек констатує, що „майбутній силует Університету якраз перебував у процесі формування". За ним надзвичайно цікаво спостерігати; корисніше, однак, - його збагнути; а найкорисніше - спробувати вплинути на нього". [291].

К. Поппер: „Розум, як і наука, розвивається шляхом взаємної критики ... його розвиток - це вдосконалювати інститути, що стоять на сторожі вільно? критики, тобто вільної думки", [с. 245].

„Вчитель не „повинен нав'язувати своє мірило „вищих" цінностей учням, безперечно, мусить старатися збуджувати їхній інтерес до цих цінностей. Він повинен піклуватися про душі своїх учнів", [с. 300].

„А принцип, згідно з яким тим, хто нам довіряє, ми передусім не повинні завдавати шкоди, слід визнати таким основним для освіти". „Не зашкодь" (а отже, "дай молодим те, в чому вони відчувають нагальну потребу, що стати незалежними від нас і спроможними робити свій вибір" - це було б дуже корисною метою для нашої освітньої системи" [с. 300].

О. Дем'янчук: „Чи, може, не на авторитаризмі „того, хто знає" побудована вся українська система освіти?" „...розвинена нація - це не кількість хліба і штанів на душу населення, а здатність високоосвіченого, критично мислячого народу своєчасно виявляти і вирішувати суспільні

проблеми, не породжуючи при цьому інших, ще жакливіших проблем. Розвинена нація - не маса, що вміло керується, дай Боже, розумною і порядною верхівкою, а діалектична єдність вільних і незалежних людей, які в діалогах між собою визначають напрямки і способи свого особистого й суспільного розвитку" [с.8].

Пауло Фрейре: „Чоловіки й жінки як суб'єкти в процесі пізнання (а не приймачі „знання“, яке інші дарують чи нав'язують їм) просуваються до суті реальності. Реальність крок за кроком, дедалі більше показує їм світ вимог і можливостей, детермінізму і свободи, заперечення і ствердження їхньої людяності, постійності й трансформації, цінностей і знецінювання, очікувань у сподіванні пошуку та очікувань без надії у фатальній бездіяльності" [с.161].

Даніє Гуле: „Освіта за методом Фрейре - це практика свободи, оскільки вона визволяє педагога не меншою мірою, ніж його учнів, від подвійного рабства мовчання й монологу. Обидва партнери визволяються, коли починають учитися: один - щоб пізнати себе як людину гідну., інший - щоб досягти здатності до діалогу" [с. 11].

„...історичне „покликання“ полягає в тому, щоб стати перетворювачами своєї суспільної реальності. Лише так люди стають суб'єктами, а не об'єктами своєї власної історії" [с.12].

Література

1. Дерріда Ж. Закон достатньої підстави: Університет очима його послідовників // Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. - Львів: Літопис, 2002 - С.235-265.
2. Квек М. Національна держава, глобалізація та університет як модерний заклад // Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. - Львів: Літопис, 2002 - С.267-291.
3. Ортега - і- Гассет Х. Місія Університету // Ідея Університету: Антологія / Упоряд.: М. Зубрицька, Н. Бабалик, З. Рибчинська; відп. ред. М. Зубрицька. - Львів: Літопис, 2002-С.67-107. -
4. Поппер К. Відкрите суспільство та його вороги. - Т.І. - К.: 1994. - С. 245-

5. Скотт Питер Реформа вищого "образования в странах Центральной и Восточной Европы: попытка анализа. Реферат (Окончание) // Аїта таїег Вестник вищей школы - Москва, 2001. - №11. - С. 46-52.
6. Фрейре Пауло. Формування критичної свідомості / З. англ. пер. О. Дем'янчук. - К.: Юніверс, 2003. - 176 с.
7. Фрейре Пауло. Педагогіка пригноблених. - К.: Юніверс, 2003. - 168 с.

Дробна Валентина Володимирівна

*головний державний податковий інспектор відділу організації
роз'яснень податкового законодавства управління по обслуговуванню
платників податків ДПА в Полтавській області*

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І ПРОБЛЕМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Майбутнє України як держави з визначеним вектором інтеграції в європейську спільноту потребує вироблення відповідних підходів до вдосконалення податкової політики країни.

Головним джерелом коштів, що надходять у розпорядження держави і використовується для фінансування суспільних, загальнонаціональних, урядових потреб, є податки.

Податкові надходження є основною частиною доходів Зведеного бюджету України, їх питома вага за останні чотири роки (за даними Державного казначейства України та Держкомстату України) становить понад 71 % загальної суми доходів Зведеного бюджету. За оперативними даними Державного казначейства України у 2004 році органами державної податкової служби забезпечено надходжень до Державного бюджету України в обсязі 33,7 млрд. грн. Порівняно з 2003 роком приріст надходжень становив понад 28% (тобто понад 7,4 млрд. грн.). При цьому, податки -

ЗМІСТ

Шемет П. Г.	ВИЩА ОСВІТА І НАУКА ЯК ФАКТОРИ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ТА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ СПІВТОВАРИСТВО.....	3
Бугайченко Т.Л.	ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ СТАТИСТИКИ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЮ СФЕРОЮ.....	7
Хотетовська О.Б.	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА».....	12
Опря А.Т.	ПРОБЛЕМИ СТАТИСТИЧНОЇ НАУКИ. МЕТОДОЛОГІЧНІ, АНАЛІТИЧНІ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ.....	17
Шейко С.В.	ПОШУКИ ВИРІШЕННЯ ДІЛЕМИ «ВЛАДА-ЗНАННЯ» В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	22
Дробня В.В.	СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ І ПРОБЛЕМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ.....	27
Верига Ю.А.	ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ.....	34
Троценко С.О.	МЕТОДИ ОБЛІКУ ВИТРАТ І КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНИХ РОБІТ.....	39
Лозова О.	ОБЛІК ТРАНСПОРТНО-ЗАГОТІВЕЛЬНИХ ВИТРАТ.....	43
Скороход М.А.	ЗНАЧЕННЯ І ЗАВДАННЯ ОБЛІКУ ПАЙОВОГО КАПІТАЛУ.....	44
Олефір В.В.	ДО ПИТАННЯ ПРО ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАВНИХ ПЕНСІЙНИХ ФОНДІВ.....	45
Василюк І.А.	ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ.....	50
Вовк Н.О.	ВІДОБРАЖЕННЯ ЧИСТОГО ПРИБУТКУ У БАЛАНСІ ТА ЗВІТІ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (НА ПРИКЛАДІ СВІТЛОВИДСЬКОГО РАЙОННОГО СПОЖИВЧОГО ТОВАРИСТВА).....	54
Мушкіна К.Є.	ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ З ОБЛІКУ ПОДАТКОВИХ РІЗНИЦЬ.....	56
Капустіна Л.С.	КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ТЕСПО-ЦЕНТР».....	66
Маркова О.В.	СТРАТЕГІЧНЕ МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ ПОРТФЕЛЕМ БІЗНЕСУ ПІДПРИЄМСТВА.....	68
Сулима О.	АУДИТОРСЬКА ВИБІРКА.....	75
Павленко Г.В.	МІСЦЕ І РОЛЬ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СИСТЕМІ ГОСПОДАРЮЮЧИХ СУБ'ЄКТІВ.....	77